

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Green Erin“.

VII.

Dr. V. Z. Ozrimo se zdaj nekoliko na socijalne razmere Ircev napram Angležem v sedanjem času.

O sv. Patriku se pripoveduje, da je prvi irskim Keltom v šestem stoletju krščanstvo oznanoval. Zategadelj se pa tudi imenuje irski apostelj in je glavni patron irske dežele. Naravna posledica tega je, da je skoraj vsak drug Irec na ime Patrik krščen, kakor se zelo enako godi Čehom z imenom Vaclav. Po domače pa kličejo Irca s takim krstnim imenom „Paddy“, kakor se na priliko pri nas na Slovenskem Antonu pravi po domače „Tone“.

Stoletna antipatija mej Irce in Angleži še dandenes nij ponehala in je mej prostim ljudstvom mnogo jakša, nego mej izobraženci. Irce, zaradi preobilnega pomnoženja in zaradi velike siromaščine primorani izselovati se, so razen Amerike v zadnjih pet desetletjih posebno na Angleško udarili in sicer najbolj v velika mesta, kjer je veliko fabrik, trgovine in prometa. Tam se najde v najnižjih službah večidel Irec. Pri angleških morskah lukah so nakladalci in drugi fakini večinoma Irce; tudi so policaji, beriči in uradni služabniki v velikem številu zopet Irce. Kakor je znano, se angleška armada ne nabira po rekrutih, ampak po prostovoljcih. To je tudi uzrok, da se najbolj revni ljudje mej vojake uvrščati dajejo. Kadar je na Angleškem kdo tako zdvojen, da mu uže začno samoumorske misli po glavi rojiti, obleče rudečo suknjo in postane vojak angleške kraljice.

Mimogrede bodi rečeno, da so zaradi tega, ker se angleška vojska iz tacihi tičev sestavlja, vojaki (izvzemši častnike, ki so večidel aristo-

kratje in sinovi boljših obitelji) od vsega ljudstva strašno zaničevani. Vsak gentleman precej v javnem lokalu vstane in odide, ako bi slučajno podčastnik ali prostak angleške armade tje zašel. Zdaj je pa treba vedeti, da dobri dve tretjini angleške armade obstoji iz Ircev, ki pa po navadi nijso v posadkah v trojednej kraljevini ampak v kolonijah. Kar imajo Angleži vojne doma, obdržé si angleške in škotske polke, katere morajo imeti ravno zaradi Ircev zmirom pri roki. Vsakdo vé, da ravno zdaj je poslala vlada 30.000 mož vojne, sestavljene iz tacihi polkov, na Irsko.

Iz vseh teh razlogov je Irec Angležu antipatična, komična in ob enem tudi več ali menj zaničljiva figura. Anglež ga imenuje kar kratko „Paddy“, kar je ravno tako komično, kakor za našega Dunajčana, ako pravi Čehu „Wenzel“. Besede Dunajčana „der Wenzel kommt!“ imajo taisti pomen, kakor pri Angležu „the Paddy is already here!“ (Paddy je uže tukaj.) Ljudske igre in burke na angleških gledališčih ne ustrezajo občinstvu, ako ne igra „Paddy“ kakšne komične uloge; in tako imenovani ljudski pevci po kavarnah in beznicah so si svesti največega ploska, ako pojó zabavljajoče kuplete na „Paddyja“. Pa tudi Irce nijso leni pri tacihi prilikah: v gledališčih bombardujejo z galerij oder z gnjilimi jabelki in zaprtki, v beznicah si pa rokave zavišejo in ljudske pevce z angleškim občinstvom vred na ulice pomečejo. Ker so pa Angleži dobri „boksarji“, nastane potem obično velik pretep. Po poročilih angleških časnikov so pa zmirom edino in izključno Irce vsega tega krivi!

Iz vsega tega je razvidno, da se Ircem v angleških mestih prav enako tako godi, kakor našim bratom Čehom mej Dunajčani. Kakor

vsí dunajski listi trdijo, da je Čeh vsega zlega kriv, in da nema nikdar prav, izrazujejo se v enakem smislu angleški listi o „Paddy-u“. Ko so ob času velike lakote Irce uže silno na pomoč klicali in ko jih je uže na tisoči od gladu poginilo, pisale so „Times“, da Irce si vse te storijo o lakoti izmislili samo zato, da bi po takem potu iz Angležev kaj denarja izprešali (to make money out of starvation).

Ali poleg vsega tega Anglež nij Nemec, še manj pa Dunajčan. Po zadnej velikej lakoti na Irskem, ko je prebivalstvo za cele tri milijone padlo, začeli so angleški državniki in misleci irsko vprašanje temeljito študirati in razpravljati.

Našlo se je mnogo tacihi imenitnih in celo slavnih mož, ki so na zadnje javno izrekli: Irske pritožbe so večinoma opravičene, mi Angleži smo prav za prav krivi tega žalostnega stanja na Irskem in to nesrečno stanje se mora enkrat temeljito zboljšati!

Mej te slavne Angleže, ki so to svoje spoznanje javno v besedi in pismu mej svojimi rojaki razširjevali, spadajo v prvej vrsti slavni državniki: Bright, ranjki Cobden in pa sedanji „premier“ Gladstone.

Predno o tem dalje govorimo, se moramo nekoliko ozreti na preobrat političnih strank na Angleškem.

Znano je, da sta se ob času vlade kralja Karla II. napravili dve politični stranki, katerih je bila ena dvorna, ki se je imenovala Tory, druga pa protidvorna in se je imenovala Whig. Ti dve politični stranki ste vladali na Angleškem preko dve sto let. Tory bi imeli nekoliko odgovarjati našim ideam o konservativstvu, Whig pa našim liberalcem. Pa niti prvi nijso kontinentalni konservativci, še

Listek.

Nova zgodovina slovanskih slovstev.

(Dalje.)

K temu so se ohranila v bolgarskem prevodu mnoga dela, katerim do sedaj grških izvirnikov nijso še mogli najti, ki pa pojasnujejo celo evropsko srednjeveško pripovedno literaturo.

K temu je pripomogel jezik cerkveni, katerega so znali vsi pravoslavni, sosedstvo narodov ruskega, bolgarskega in srbskega in dušno središče na „Svetej gori“ (Athos).

Ko je propala domača književnost bolgarska in srbska v turškem navalu, ohranili so se dragoceni spomeniki v bližnjem Rusiji, kar je prejemale ta v starih časih od juga, vračala mu je kasneje sè severa.

Ali bizantinska domovina vere in izobra-

ženja kazala je tudi svoje slabe strani. Carigrad dajal je bogoslovnih nauk, vednostnih pa skoro nič, učil je pa prezirati narod. Koj od početka bila je književnost nasprotna narodnemu življenju. To se je zdelo tadanjim omikancem pogansko; kdor je znal pisati in čitati, preziral je narod nevesč pisma, duhovniki sami mislili so, da so narodni običaji pregrešni. Zato ne nahajamo traga narodnega pesništva. Ker je pa želelo ljudstvo vendarle pesništva, pitali so ga z raznimi proizvodi, s knjigo „o Aleksandru“ (Knigy Aléksandr), s pripovedkami o Linagripu, o premodrem Akiru, z bizantinskim junaškim romanom o Devgeniju, z legendami o Barlaamu in Joasafu, Stefanitu in Ichnilatu, odlomku iz indijskega zrcala za kneze, s pripovedkami o carju Salomonu in Kitovrasu in dr.

Poleg krščanstva živel je pa mej narodom še vedno spomin nekdanjega poganstva, k temu se je začelo širiti manihejstvo, iz njega izvi-

rajoče bogomilstvo, katero se nij razširilo samo po slovanskem jugu, ampak rodilo je po južnej Evropi celo vrsto raznih sekt, Patorenov, Katharov, Abizenzev itd. Boj zoper bogomile in zanje bil je hud; mnogo so pisali prijatelji in sovražniki. Bogomilski uk se je pa priljubil narodu; uže to mu je bilo po godu, kako so razlagali skrivnosti vere, poleg tega so bili še demokrati. Lažnjive knjige njihove, to je, pripovedke iz starega in novega zakona, katerih krščanstvo nij spoznavalo za prave, legende itd., ugajale so narodovej domišljiji, zato nahajamo v narodnem poverju jugoslovanskem še dan denes mnogo, kar nas spominja bogomilstva, tako o stvarjenji itd.

Ali turška sila pogazila je tudi književnost bolgarsko; pokazala se je resnica starega reka, da ne rase trava več, kjer so turški konji zemljo teptali.

Ali nijso tepali naroda le posvetni vladarji, tudi dušni pastirji, drugod branitelji na-

manj pa drugi naši sedanji liberalci. Zastopniki ene kakor druge stranke so bili in so še bogati veliki posestniki, pivovarji, fabrikantje in direktorji železnic. Volilna reforma 1832 l., še bolj pa zadnja od 1873 leta je dala velik vdarec tema dvema strankama. Ker je bil „census“ izdatno znižan, pomnožili so se volilci v ogromnem številu iz udov nižjih stanov, in bili so ti volilci pri volitvi lanskega leta ko so D'Israeli-Beaconsfielda vrgli, odločilni. S to volitvijo so stari Whigti izgubili nad 150 poslancev in bili so voljeni mesto njih pravi pravcati liberalci, to se pravi neliberalci v judovsko-nemškem pomenu, ampak taki, kakor si liberalca mi Slovani mislimo. Angleži jih imenujejo radikalce. Videti je, da boste vsled tega stari dve politični stranki angleški z odra izginili, in da se bodo „Whigs“ in „Tories“ v eno politično konservativno stranko združili, mej tem ko bodo radikalci nasprotno svobodomiselnostno stranko zastopali. Skoro vsi Angleži prorokujejo, da utegnejo uže pri prihodnjih volitvah Tories in Whigs združeni „radikalcem“ nasproti stati.

Ta preobrat o organizaciji političnih strank na Angleškem pa nij prišel nikomur tako na korist, kakor ravno Ircem, ker vsi angleški radikalci brez izjeme so veliki prijatelji irske stvari.

Zopet slovensko uradovanje!

Iz Ptujja 27. jan. [Izv. dop.]

Dvanajst let je uže minolo, odkar je slovenski narod na taborih po tisočih in tisočih Slovencev obiskanih javno naglaševal, da je urad za ljudstvo, in ne ljudstvo za urad na svetu; odločno, in s tisto gorečnostjo, s katero narod svojo najsvetejšo pravico terjati mora, zahteval je vpeljanje svojega slovenskega jezika v urade namesto tujega nemškega. Deželni in državni poslanci slovenski niso prenehali na deželnih kakor na državnem zboru to opravičeno zahtevanje ponavljati. Občine naše vlagajo peticije in prošnje v tem smislu. Naše narodne novine dan na dan svoj glas povzdigujejo. Ustno ljudje terjajo, opiraje se na § 19. drž. osn. postav in na to, ker jim je slovenski, materini jezik najrazumnejši, da bi jim uradi slovenski dopisovali, in naše vloge slovenski reševali!

In če vprašamo, kaj je naš narod v vseh teh letih dosegel? Po nekaterih krajih malo, drugod nič. Pri sodnji civilnej kakor kazenske, vsaj tu pri nas, se izključljivo nemški uraduje, pri političnih, dačnih uradih poznajo slo-

venski jezik samo v govoru; vsak poziv, vsak nalog, odlok, vsaka razsodba, vsako najmanjše pisemce, na katerem drugzega ne stoji, kakor „ta in ta dan ob 9. uri imaš k sodnji priti, če ne boš kaznovan“, je v našim kmetom nerazumljivem, ali vsezveličalnem nemškem jeziku pisano. Pred kakimi desetimi leti sem slišal nekega deželne sodnije svetovalca ravnopravnost uradovanja tako definirati: Ravnopravnost v uradovanju mora za uradnike ravno tako veljati, kakor za stranke; če ima slovenska stranka pravico, svoje pismo v slovenskem jeziku pisano vložiti, ima tudi uradnik pravico, vlogo v tistem jeziku rešiti, kateri je njemu všeč. Takrat sem se čez čudno logiko tega plačanega sodnika smijal. Ali bi si jaz takrat pri mojej „norej pameti“ mogel misliti, da ta logika tudi pri višjih oblastnih velja? In vendar velja! To nas skušnja vsak dan uči. Nij še dolgo, kar smo od najvišjega sodišča slišali, da imamo sicer pravico, pri sodnijah slovenske vloge delati, da pa sodnija ima dolžnost, te vloge nemški reševati, ker sodnijam je še slovenski jezik nepoznan! Zares, ali se ta ne sme o pravičnosti državnih načel v obče dvojiti?

Da je Avstrija svojim slovanskim narodom nepravilna bila, to je djanje, na katerem se ne da nič gibati. Bode li ostala?

V državnem zboru snujejo postavbo zoper oderuštvo, katero se je posvetnega premoženja polastilo. Premoženje pa ostane tudi tako dolgo v nevarnosti, dokler se uradovanje v tujem ljudem nerazumljivem jeziku ne odstrani. Svoboda osebe nema nikake varnosti, dokler se s slovenskimi strankami ne bode izključljivo slovenski uradovalo. Sodnijski postopni zakonik pravi: „Toženec ima na tožbo, natančno, od pike do pike odgovarjati, sicer bode obsojen, ker nij tajil.“ Kako pa bode Slovenec odgovarjal, ko še ne ve, kaj v nemškeji tožbi stoji? Marsikdo je zavoljo tega uže krivično obsojen bil, in po krivici mnogo plačal, — če je imel s čem. — Hujše še stoji stvar pri kazenskej sodnji, kder gre za največji imetek človeški, za svobodo osebe. Pojdimo h okrožnej sodnji v Celje, tam vidimo pred sodiščem človeka velikega zločina obdolženega. Po kratkem zaslišanji prič se vzdigne državni pravnik z zlatim kolerjem in razlaga v dolgem, dve, tri ure trajajočem govoru zatožbo, katera nič drugega ne namerava, kakor zatoženca k smrti na vislicah spraviti. Po dokončanem govoru stavi predsednik na zatoženca obligatno vprašanje: „Kaj pa ti na to odgovoriš?“ in če

slovenski zatoženec na to reče: ne vem, kaj bi odgovoril, kergospodanemški govorečega nijsem razumel, mu predsednik s tisto lakonično kratkostjo zatožbo razloži: „državni pravdnik pravijo, ka bi Vas krivega spoznali!“ Ali je to justice dostojno? Ne gre to na račun svobode osebe!

Vsakega domoljuba morajo solze politične pomisli, v kakej sužnosti še slovenski narod, slovenski duh živi. Obupovati mora nad bodočnostjo svojega naroda, če se okolo ozira in vpraša, kaj smo v dvajsetletnem, trudapolnem in vse skozi pravičnem delovanju dosegli. Vi državni poslanci svarite vlado, svarite jo; država, katera še sedaj narodom najsvetejše pravice krati. . .

Iz državnega zbora.

V seji od vtorka sta odgovarjala ministerski predsednik grof Taaffe in poljedeljski minister grof Falkenhayn na Foreggerjevo interpelacijo glede goveje kuge in trtne uši. Grof Taaffe je dejal, da je notranje ministerstvo zmirom v dotiki s hrvatskimi oblastimi, da bi se moglo govejo kugo popolnem zatreti. Glede trtne uši pa je grof Falkenhayn odgovoril, da vlada pazi na to, da se trtna uš ne zanese iz jednega v drugi kraj. —

Zbornica je potem prešla na dnevni red: špecialna debata o zakonu zoper oderuhe.

Prvi trije paragrafi tega zakona se po odsekovih predlogih glase:

§ 1. Kdor upa denarjev pod pogoji ali to upanje prodolži, o katerih bi imel vedeti, da uničujejo dolžnika ali pa njegov propad pospešujejo, ker dajejo upniku brezmejno dobička, in ako dolžnik te pogoje samo sprejme ker ne vidi njih pogubnosti za to, ker je slaboumen, neizkušen ali vzburljen, ali ker ga sila tira, da vzeme denar na posodo, in ako dogovorjeni dobiček presega deset od sto obrestij na leto z vsemi pristranskimi dolžnostimi ter konvencionalnimi kaznimi vred, ta je kriv pregreška ter se kaznuje z zaporom od 1 do 6 mesecev ali pa denarno od 100 gold. do 1000 gld.

Če se je pa sklenila

- a) navidezna pogodba ali pismo, ki ima v sebi neresnice, in
- b) se je dosegla o ne še postoječej terjatvi razsodba (plačilen ukaz, mandat,) sodnijska pogodba ali mirovna razsodba, tedaj se more upnik kaznovati z ostrim zaporom do dve leti. To velja tudi, če je bil

rodovi, zatirali so svoje podložne. Bolgari prišli so pod patrijarha carigradskega; ta nij imel le duhovne oblasti, ampak tudi državljansko. Patrijarh carigradski bil je jedini posrednik mej vlado in narodom. Stara borba mej slovanskimi in grškimi elementi začela se je na novo, Slovani podjarmljeni so bili popolnoma. Od te dobe Bolgari niso mogli več dospeti do višjih služeb cerkvenih, akoravno so imeli večino mej patrijarhovimi ovčicami. Še huja je pa zapela koncem 17. veka, ko so prišli fanarijoti na škofove sedeže. Fanarijoti so se imenovali po fanaru, oddelku carigradskega mesta, kjer so stanovali. Pruski poslanec popisuje leta 1799 fanar tako-le: Ta stan (quartier) je domovina tako zvanih grških odličnjakov (noblesse grecque), ki živé vsi na stroške knezov moldavskih in vlaških. Prava visoka šola je vsakej razuzdanosti, za katero še noben jezik néma besed. Sin se uči zgodaj ubiti svojega lastnega očeta za nekoliko denarja tako hi-

tro, da ga nij moč zaslediti po zločinu itd. — Duhovni gospodje te vrste uničevali so vse, kar bi moglo vzeti naroda zavest svoje narodnosti; mesto slovanske liturgije urivali so jim grško, celo bolgarske šole so jim zapirali; kot učni jezik urivali so jim grški, požigali so slovanske knjige in rokopise.

Tlačeni od vlade in od duhovenstva, selili so se Bolgari v tuje dežele, v Moldavijo, na Vlaško, od srede 18. veka na južno Rusko, v Srbijo, v Banat in drugam. Drugi so pa bežali v gore mej hajduke. Ti so se maščevali z ropom in palenjem. V svojej stiski obrnili so se drugi v „unijo“, da bi ušli vsaj carigradskemu patrijarhu. Nekaj se jih je pokatoličnilo; ti so tako imenovani Paulicijani v okolici Filipopeljskej in Sistovskej, kakih 50.000; drugi so se pomohamedanili ali so objeli vsaj turške navade; kdor je bil bogat ali bolje omikan, postal je Grk ali Rumun.

V takem položaju se književnost nij mogla

razvijati, zato je pozabila Evropa od konca 14. veka sem Bolgarov skoro popolnoma in ko se je rodila za carice Katarine misel, da bi pregnali Turke iz Evrope, govorili so le še o tako zvanem „grškem projektu“, Slovanov se skoro nikdo nij spominjal. Učeni Schlözer pravi zato leta 1771, da bi moglo razjasniti učenje novobolgarskega jezika še le, kaj so bili stari Bolgari; Dobrovski menil je, da je bolgarščina le narečje srbsko, Kopitar o njej nij vedel drugzega, kot da ima členek. Šafarik je menil, da bivajo Bolgari samo mej Dunavom in Balkanom itd. Zato pravi Drinov: „Od začetka 18. veka bil je mrtev naš narod; Bolgari niso bili več narod, — le truma podjarmljenih oropanih ljudij. Še beseda „narod“ pogubila se je tedaj, na njeno mesto stopila je grška „hora“ itd.

(Dalje prih.)

dotičnik uže večkrat obsojen ali če je oderuštvo tako rekoč njegova obrt.

§ 2. Istega kaznjivega čina je kriv tudi oni ter ima biti prav tako kaznovan, kdor je tak dolg pridobil, o katerem ve, da je nastal po poprej navedenem načinu, in ta dolg proda ali izterjava.

§ 3. Druge posledice, ki so združene, če je bil kdo po §§ih 460, 461, 463 in 464 k. z. obsojen, nastopijo tudi, če je bil kdo obsojen zaradi pregreškov v § 1 in 2 zaznamovanih.

O 1. paragrafu se je vnela dolga sicer pa mirna debata. Več poslancev je predlagalo dosti izprememb ša 1. tega zakona; nekateri so hoteli, naj zakon ne določuje, koliko obrestij se more največ terjati na leto, drugi so zahtevali zopet, naj se oderuhi kaznujejo samo z zaporom. Posebno zadnjemu predlogu se je opiral slovenski poslanec vitez Schneid: Paragraf 1. tega zakona določuje, da ima biti oni, komur se oderuštvo dokaže, kaznovan ali z zaporom od enega do šest mesecev ali pa z denarno kaznijo od 100 do 1000 gld. Določba o denarnej kazni naj se ne odpravi. Kajti ravno oderuštvo zasluži, da se denarno kaznuje, ker ono se naslanja na pohlepnost po bogastvu. Ostanje pa naj tudi kazni z zaporom, ker predležeci zakon navaja take momente oderuštva, po katerih se spozna, da mora ostati tudi kazni na svobodo. Tedaj mora sodnik na oba načina kaznovati smeti. Jaz mislim, da, kakor sta zvižaja in sila temeljni obliki oderuštva, tako naj se izraža tudi kazni zoper obe: oderuh naj se kaznuje na svobodi in denarji. Samo tako bode mogoče, da se določbe tega zakona ne bodo prestopale. Nahajajo se ljudje, katerim se zna vzeti državljanska čast, katere se more krive spoznati in zapreti jih, ali poboljšali se ne bodo in vse kaznovanje njih navad ne bode predrugačilo. Skušnja pa uči, da take ljudi najbolj občutno zadene denarna kazni. Zato je treba, da zakon pridrži oba načina kaznovanja, to zahtevata ljudska samosvest za pravico in družabna potreba. Iz teh vzrokov predlagam jaz, naj se pridrži svobodnostna in denarna kazni.

Za Schneidom je govoril še poročevalec Lienbacher. Vse predlagane dostavke in popravke je zbornica zavrгла in sprejela odsekovne predloge.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. februarja.

Češki „Narodni List“ poročajo, da se v naučnem ministerstvu zdaj marljivo delajo priprave za izvršenje čeških narodnih terjatev glede ravnopravnosti na praškem vseučilišču. — Kaj pa je s slovenskimi terjatvami? Zmirom same obljube!!

Poroča se z Dunaja, da je eksekutivni odsek **nemško liberalnih** ali ustavovernih partajtagovcev razpisal nabiranje darov mej svojimi privrženci, da bi s temi doprineski podpiral nemško ustavoverne novine po celem Avstriji.

Ljudsko štenje je baje pokazalo, da se je v Cislejtaniji prebivalstvo pomnožilo za 2.000.000, od katerega števila odpade samo na Gališko 900.000. V Translejtaniji se prebivalstvo od predzadnjega štenja nij zveksalo nego zmanjšalo. Posebno se nič ne množe Magjari ter Rumuni na Sedmograškem.

Vnanje države.

Oficijalno javlja general **Skobelev** o zmagi nad Tekinci pri Geog-Tepe, da je sovražnika jako mnogo padlo; rovi ob trdnjavi da so bili prenapolnjeni z mrtveci, sovražnikov se je dosti posekalo ko so bežali in 4000 mrtvecev dobili so Rusi nezakopanih v trd-

njavi. Rusi so priplenili množico pušk, kano-nov, streliva, zastavic in jedila ter so ujeli 4000 tekinskih rodbin in 700 Perzijcev.

Evropske vlasti so vse sprejele predlog **Turške** o novih dogovarjanjih v Carigradu. Angleška vlada je pa še dostavila, da, ako bi se ta dogovarjanja razbila, imajo vendar le še veljavo sklepi berlinske konference. Poslaniki v Carigradu ne bodo skupno dogovarjali se s Turčijo.

Seja **angleške** spodnje zbornice, ki se je pričela ponedeljek popoldne, trajala je ker so Irci iz nagajivosti govorili, do srede 10. ure popoldne, tedaj celih 41 ur! Konservativci pa so se koncem naveličali in zapustili dvorano. Nazadnje je „speaker“ ali reditelj rabil svojo oblast in rekel, da se mora seja zaključiti. Gladstone je naznanil zavoljo tega predlog o izpremembi poslovnega reda tako, da, ako štirideset udov pritrdi, ima „speaker“ parlamenta pravico dati dotično stvar takoj brez daljše debate na glasovanje. Angleške novine obžalujejo, da so Irci s svojimi postopanjem to neliberalno naredbo potrebno storili. Popoldne v sredo se je pričela zopet seja, a se je kmalu odložila.

Dopisi.

Iz Kranja 2. febr. [Izv. dopis.] Dneš 1. februarja ob polušestej uri zjutraj mislili so tisti kranjski prebivalci, ki stanujejo ob Kokri pod Pungartom, da se bliža sodnji dan. Strašno bobnenje in vreščanje, potres in polom naznanjal je, da se godi kaj nenavadnega, strašnega. In ko so prestrašeni ljudje prileteli iz hiš na most, ki drži čez Kokro iz Kranja v Čirčiče, videli so, kaj se je zgodilo. Ves desni breg Kokre, ki je tukaj gotovo nad 30 m. visok, odtrgal se je ravno nasproti Ažmanovega mālina v Lajhi; udrto skalovje razrušilo je poleg mosta stoječo Lončarjevo hišo ter zasulo Kokri vso široko strugo nad mostom, tako, da se sedaj voda samo po malem odteka in da se je nad Ažmanovim mālinom nabralo pravo jezero. Velikansko skalovje zajezilo je ves vodo. K sreči je bila razrušena Lončarjeva hiša uže pred več časom eksekutivno prodana in zdaj uže nekoliko tednov nihče nij stanoval v njej. Škode druge nij, kakor kolikor je udrti svet vreden in kolikor je zračni tlak in pesek mālinarju óken in na strehi opeke pobili. — V brégu se vidi še velikanske razpóke, zatorej se bojimo še drugega enakega poloma, ki bi nam ravno cesto v Čirčiče zasul. Denes deró ljudje od vseh strani skupaj čudeči se nenavadnemu prirodnemu prikazu, katerega pridejo, kakor mislimo, tudi večši prirodoznanci gledat in opisovat.

Od iz nemškutarske „Schulzeitunge“ znanega „Ilhuts Airamovca“ smo dobili sledeče pisanje:

„Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ uljudno prosim, da naj blagoizvoli ponatisniti v smislu § 19 tiskovne postave sledeči popravek za obrambo moje osebe, katero izviren dopis iz Leskovca pri Krškem od 24. januarja 1881. l. ravno tako razžaljivo napada, kakor jo je neki članek tudi uže v prošlem letu v ravno tej zadevi nesramno (?) oblatil: Ad „degradiranje“ pri gospodu Vestenicku v Litiji: Ob času uravnavanja novih učiteljskih plač 1879 l. razpisale so se vse provizorično nameščene službe, tedaj tudi moja. Da se mi službovanje nepritrga, prevzel sem s lično enorazrednico, dokler se kaj primerne najde. O „degradiranju“ tedaj jaz čisto nič ne vem, kar mislim, da tudi vlada s toliko učitelji nij nameravala. Ad „začel je uganjati take reči, da ga je bila sodnija obsodila na nekaj tednov zapora, kar je „Slov. Narod“ tudi vlani obširno popisal,

odgovorim; da ne bi občinstvo mislilo bog ve kaj, sledeča fakta: Prišel sem v Leskovec. Sobe je kuril drugi učitelj in njegova žena javna učiteljica po največ do 6° R. Otroka na „velevažnej“ trirazrednej šoli, kakor jo gosp. dopisatelj imenovati blagoizvoli, bilo je 5—16, akoravno sem jih po tem 300 samo v bližini upisal. Razrednice zapisnika etc. nij bilo nobenega, a šolske zamude pošiljali so vse eno na pamet sestavljene na videz šol. gospodskam. Zakonski par celih 6 mesecev ni imel niti dekle niti kuharice; zaradi tega nahajala se je gospa učiteljica od 10—12tih mesto v šoli samo le v kuhinji. Bogme to mi ni bilo vse! — V treh letih pobrali so čez 1200 gld. za šolske potrebe, preliminaranih učil pa le ni bilo. Predstojnik Strgar išče račun. Pet sej smo držali, ter razvidili n. pr. sviguranje 4.36 gld.; v resnici se je pa plačevalo le 2 gld. na taki način gredo postni pri vsih pri-računih; da v sumaričnem računu dobil sem postne po 30 gld. naenkrat napačne. Pri zadnji seji vrže prejšni predsednik svojemu, predhodniku akte rekoč: „Vi niste dali računa, tudi jaz ga ne dam!“ Punktum! — Sklenjeno, a račun spi, kakor pred. (Akta teh zmešnjav leže v Krškem in deloma tudi v Ljubljani) To so uzroki, ki sem jih moral navesti, da je zdaj šlo vse čez mene, kajti zapletencem je bilo moje postopanje jako mučno. Zda so mi okna pobili, v gostilnici me napadli. Predstojnik prime zaradi tega družega učitelja rekoč: Zakaj vi vino razgrajatem obetate, da se potem take reči godijo! Učitelj odgovori: „Jaz nisem veder vina fantom obljubil, da ga ubijejo, ampak samo, da stran spravijo“. (Prisegel na to je Stergar in Urbanč). Jaz sem trdil, da gosp. avskultant tega nij protokoliral, ter se pritožil v Gradec. Na to se pa še gosp. avskultant k zgrajatem tožeč pridruži tako, da me je sodnija na nič manj kakor 6 celih tednov zapora obsodila zaradi razžalenja časti. Ad „bei Nacht und Nebel“ je faktično le tole: Ko sem šolo slovesno sklenil, oddal sem predsedniku ključe etc. ter poslovivši se ob 3 uri popoldne na počitnice v Bosno odšel. Tam vzel sem dobro službo od vlade pod tem pogojem, da mi zemaljska vlada od vis. ministerstva za 2 leti odpust zaišče.

To sem okr. š. s. v Krškem takoj javil, kakor tudi sodniji telegrafiral. Ministerstvo uzajemnih poslov je odgovorilo, da se kraj. šols. svet odpustu protivi — dobro tedaj le nazaj, ker se v Bosni ne da definitivno namestiti. Bosansko-Hercegovska zemaljska vlada me je tedaj pod št. 28644/1 s težkim trudom zasluženim svjedočanstvom odpustila, v katerem mi vrlo lepo priznaja, da sem ime Avstrije in presvitlega cesarja tudi na daljnem istoku tujim podajnikom tumačiti razumel. Ravno tako mi tudi gradsko zastupstvo v svjedočbi od 21. prosinca 1880. pridobljene zasluge potrjuje. To menda nij nikako izognjenje neprilika, kakor gosp. dopisatelj povdarja, še manj pa „nazaj priklatenje“ — lepi kompliment. — Ant. Žvokel.

Domače stvari.

— (Potres.) Po noči od četrtega na petek čutili je bil tukaj v Ljubljani proti polutretjej uri zjutraj precej močan kaci 5 sekund trajajoč potres.

— (V Zagrebu), 3. febr. — Uže tri noči smo imeli jako nemirne, zemlja se je nihala in po en udarec se je čutil vsako noč. Denes pak ob 12. uri 10 minut opoldne se je zemlja dobro stresla, in ob 5. uri 15 minut

popoludne je sledil zopeten potres, vsakokrat spremljan podzemeljskim tuljenjem.

— („Sokol“ ljubljanski) priredi denes zvečer prvi svoj „jour fix“ v „bierhalle“ na šentpeterskem predmestju. „Sokoli“ in čitalniški gospodje pevci so povabljeni.

— (Dolinska čitalnica) priredi dne 24. febr. na debeli četrtek „veliko besedo.“

— (Ples v ljubljanskej čitalnici) na Svečničen dan je tudi letos uvrstiti mej najlepše predpustne letošnje veselice našega mesta. Morda je prejšnja leta kdaj obiskovalcev nekoliko več bilo, vendar pa moramo priznati, da je bila dvorana tudi pri zadnjem plesu še pretesna. Ali plesalo se je kljub temu prav živahno in skoraj do jutra. Zbral se je bil lep venec krasnega spola, vmes tudi nekoliko novega cvetja, katero smo ta večer v prvič s posebno radostjo pozdravljali. Toalete so se razkazovale okusne in večeru primerne. Moda, ki je samoglavna devica, se je malo popoboljšala, tako da sedaj gospice brez tistih dolzih, dragih, neestetičnih in po vsem nepotrebnih „šlepoj“ plesati smejo. Gospe pa še vedno vzdihujejo pod moderno to nepotrebo, in videli smo tudi ta večer nekatere dolge, prav dolge eksemplare! Upajmo, da na tem polji napočijo plesateljnim mladeničem pripravnejši, zakonskim možem pa cenejši časi! Vendar pa se kratko nikar ne predrznemo trditi, da so ti „šlepi“ kazili harmonične vtise, katere so napravljale nam krasne zastopnice zakona! Nekaterim smo lani dejali še „gospice“, letos pa so nas razradostile kot „gospe“. Čas hiti! Kotiljon, katerega je spretno vodil gospod Sos, plesalo je 52 parov, kakor so nam nepristranski opazovalci povedali. Mej plesalci opazili smo mnogo zastopnikov tukajšnjega častništva. Prišel je bil tudi gospod polkovnik 26. polka. Bil je v istini lep večer. Tudi sta nas počastila gospod deželni predsednik Winkler in njegova gospa. — r.

— (Ne samomor.) Piše se nam: Žena g. J., ki je umrla pri Golobčku, o katerej smo včeraj poročali, da se je ostrupila, kakor se je sploh sodilo, nij — ostrupila se, ampak, kakor je sodniška komisija po natančnej preiskavi pri razparanju včeraj popoludne določila, umrla na otrpnenji srcá, torej je bila pripoved o zavdanji nepravilna in se dotična naša notica s tem popravlja.

Dunajska borza 4. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	72 gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	90	„
Zlata renta . . .	89	10	„
1860 drž. posojilo . . .	129	75	„
Akcije narodne banke . . .	821	—	„
Kreditne akcije . . .	282	80	„
London . . .	118	75	„
Srebro . . .	—	—	„
Napol. . .	9	38½	„
C. kr. cekini . . .	5	53	„
Državne marke . . .	58	—	„

Na deželi se sprejme takoj v službo pošten, zanesljiv, slovenskega jezika zmožen, v prodaji špecijskega blaga uže izvežban (53—5)

dečko.

Vprašanja in pogoje naj se stavijo na trgovca Ant. Poljšaka v Šturiji, pošta Ajdovščina.

Tuji.

3. februarja:

Pri **Stonu**: Löwy, Adolf, Swone z Dunaja. — Besser iz Lipske. — Watzlawik iz Schwehata.

Pri **Malič**: Niklas, Oresnik z Dunaja. — Stalzer iz Kočevja. — Čvič iz Grada. — Büchler iz Pešte.

COTILLON-

vsaka mešana s finimi crêpe-briljant-ordni, s zbirka 50 komadov letos šteje 0. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. gld. 1. 1.50. 2. 2.50. 3. 4. 5. 6.50. 7.50. 10. 15.

Wien, E. WITTE, Kärntnerstrasse 19. (64—1)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Št. 386.

(69—1)

Razpis službe.

V občnej javnej bolnici deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani je na oddelku za sifilitične in kronične kožne bolezni izpraznjena služba primarija se stalno letno plačo 800 (osem sto) gld. in šestimi petletnicami po 100 (sto) gld., katere se pa ne prištevajo pokojnini. Razen tega primarij temu oddelku zdaj za oskrbljevanje službe v bolnične podružnici na Poljanah dobiva remuneracijo letnih 300 (tri sto) gld.

Prosilci za to službeno mesto morajo biti doktorji vsega zdravilstva, oziroma medicine in kirurgije, ter prošnje, katerim je redoma priložiti potrebne listine, mej njimi dokazilo o starosti, o znanji nemškega in slovenskega jezika, dalje o dozdanjem službovanji, izročiti podpisnemu deželnemu odboru

do 10. marca t. l.,

in sicer, če so uže nameščeni v kako službo, potem dotične oblastne gosposke. V prošnjah je navesti, ali — eventualno v koliko — je prosilec zadostil vojne dolžnosti.

Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, 1. februarja 1881.

Broj 53.
B. S. R.

Natječaj.

Na novo otvorenoj redovitoj mješanoj pučkoj učioni sa hrvatskim učevnim jezikom u mjestu Sv. Mateju, Kastavske občine, je za popuniti sistemizirano učiteljsko mjesto III. vrsti.

Sa ovim mjestom skopčani su dohodci ustanovljeni zemaljskim zakonom 3. novembra 1874 i 10. decembra 1878.

Natjecatelji za ovo mjesto imaju ovamo priposlati njihove redovito podkripljene molbe u 14 dana odkad bude ovaj natječaj u „Osservatore Triestino“ razglašen. (60)

C. kr. kotarsko školsko ujeće, Volosko, 1. februara 1881.

Išče se

pošten in čvrst neoženjen **pristavnik** (majer), ki je izurjen tudi v gozdarstvu ter vaje pri žagah in kupčiji z lesom in zna dobro vsaj slovenski pisati. — Pismene ponudbe naravnost pod naslovom: **Frane Kotnik v Verdu pri Vrhniki.** (63—1)

Dr. Pattisonova

bata zoper protin

takoj ublaži in ozdravi hitro (65—1)

protin ter revmatizem

vsake vrste: bolečine na obrazu, prsih, vratu, v zobeh, rokah, kolenih, udih, v križi in plečih.

V zavitkih po 70 kr., pol zavitka 40 kr. ima jo **Jul. pl. Trnkoczy**, lekarna pri Samorogu v Ljubljani.

200 veder

starega vina

od leta 1879.

dobro, nepopačene belo-zlatne robe, prodam staro vedro po 9 gld. — Kdor kupi vsaj 20 veder, temu še nekaj popustim.

Jarnej Francelj,

(62—1) Kapucinski trg št. 154, v Varaždinu.

Gostilna „pri fajfi“,

Lingarjeve ulice,

vsak dan (54—2)

friske pustne krofe.

ordne in toure (veliko novega), zbirke cottillonov, plesnih redov, mask, kapio za norce, lampijonov, — na drobno in debelo. — Ceniki zastoj.

Cotillon-ordnov vrste,

vsaka mešana s finimi crêpe-briljant-ordni, s zbirka 50 komadov letos šteje 0. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. gld. 1. 1.50. 2. 2.50. 3. 4. 5. 6.50. 7.50. 10. 15.

Wien, E. WITTE, Kärntnerstrasse 19. (64—1)

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtlički,

priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezni, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

Velespoštovani gospod lekar **Seichert!**

Iz Hrudima mi je pisala denes moja prijateljica, naj jej pošljem tri zavitke vašega slovečega Radgostskega čaja, ter pravi mej drugim tudi to, da jej je ta čaj prava dobrota. Izvolite mi tedaj, ako mogoče s poštanim povratom, pod mojim naslovom poslati tri zavitke čaja in 2 škatljici rožnavskih celtličkov.

S špoštovanjem

Marija Ridl,

soproga izdelovalca glasovirov v Nahodu (Češka).

Vaše blagorodje!

Prosim vas, pošljite mi po poštmem povzetji v poskus jeden zavitek Radgostskega čaja in 2 škatljici maho-rastlinskih celtličkov za neko na prsih bolno osebo, ki kri bljuva, Vransko leto je to zdravilo istaj dobro služilo in bilo vspešno. Naslov: Župnija Kilb, severne železnice postaja Loosdorf.

Vašo blagorodje!

Ker sem večkrat uže čul vašo zdravila hvaliti, dakle prosim, da mi pošljete brzo 2 zavitka Radgostskega čaja.

Udani

Henrik Lene,

dvorni puškar, v Berlinu, Friderikove ulice 112. V Berlinu dne 14. aprila 1877.

Čestiti gospod!

Rabil sem vaš čaj zoper svoj hronični katár v želodci; ker mi je pa resnično pomagal, prosim vas prav prijazno, pošljite mi po poštmem povzetji še 2 zavitka svojega izvrstnega Radgostskega univerzalnega čaja.

Spoštovano

(251—2) **Math. Bertel,**

trgovec.

Thüringen, Vorarlberg, dne 30. jan. 1879.

Od tega po zdravniške razloži in predpisih pripravljeni čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtličkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posébe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtlički dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seicherta** v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštmemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr** v Ljubljani, **W. König** v Mariboru, **S. Mittelbach** in **J. Cejbe** v Zagrebu, **Barmherzige Brüder** in **A. Nedved** v Gradi, **A. Marek** in **J. Kupferschmid** v Celji, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl Grabacher** v Murau, **J. Illing** v Rotenmanu, **W. Thurnwald** v Celovei.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, prirejena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepjenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem poklicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopeliški Rožnavi.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno zdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.